

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης : 49/2023

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Ε')**
Συνεδρίαση της 5^{ης} Απριλίου 2023

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασίλειος Καραγεώργος, Χρήστος Μητκίδης, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Ξανθή Μπασάκου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ελένη Περούλη, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Το ΕΜΠ/120/23-11-2022 έγγραφο του Γραφείου Προέδρου του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.).

Περίληψη ερωτήματος : Ερωτάται α) Εάν είναι επιτρεπτή η παρακατάθεση αποζημίωσης από απαλλοτρίωση, ίσης με την τιμή μονάδας αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά με ήδη αμετάκλητη δικαστική απόφαση, στην περίπτωση που κατά τον χρόνο που εκκρεμούσε η συζήτηση της αίτησης καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης ο καθ' ού η απαλλοτρίωση υπέβαλε, σύμφωνα με την πρόβλεψη του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001, αίτηση - υπεύθυνη δήλωση διατήρησης της διαδικασίας απαλλοτρίωσης μετά την παρέλευση 18μήνου από την δημοσίευση της

απόφασης καθορισμού προσωρινής τιμής μονάδας αποζημίωσης, η οποία έγινε αποδεκτή με απόφαση του Υπ. Πολιτισμού & Αθλητισμού και β) Εάν σε περίπτωση που δεν παρακατατεθεί η ως άνω οριστικά καθορισθείσα αποζημίωση δύνανται οι ενδιαφερόμενοι να επισπεύσουν την εκτέλεση της αμετάκλητης απόφασης του Εφετείου Αθηνών, με την οποία καθορίστηκε η οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης εναντίον του Δημοσίου ή του Ο.Δ.Α.Π.

.....

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία, ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθα πραγματικό :

1. Με την με αρ. 1003241/359/0010/5-2-2001 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού (ΦΕΚ Δ΄120/19-02-2001), που διορθώθηκε ως προς την έκταση του απαλλοτριωθέντος ακινήτου με την ΚΥΑ 1140579/4990/Δ0010/22-12-2011 των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού (ΦΕΚ 377/ΑΑΠ/30-12-2011), κηρύχθηκε αναγκαστική απαλλοτρίωση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και με δαπάνη του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και του Δήμου Βούλας, για λόγους δημόσιας ωφελείας και ειδικότερα για την ανάδειξη, συντήρηση και προστασία των σημαντικών ευρημάτων - σημαντικά κατάλοιπα του αρχαίου οικισμού των Αιξωνίδων Αλών που σώζονται στο Δήμο Βούλας, μεταξύ των οδών Καλύμνου και Δραγατσανίου (Ο.Τ.153), έκτασης 9.100 τ.μ.
2. Το Ελληνικό Δημόσιο και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, το οποίο μετονομάστηκε σε Οργανισμό Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων Ο.Δ.Α.Π. (αρ. 1 του ν. 4761/2020), άσκησαν ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών κατά των φερόμενων ιδιοκτητών της έκτασης την από 22-10-2012 αίτηση προσωρινού καθορισμού τιμής μονάδος αποζημίωσης για την ανωτέρω απαλλοτρίωση, επί της οποίας εκδόθηκε η με αριθ. 124/2015 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου

Αθηνών, που όρισε την προσωρινή τιμή μονάδος στο ποσό των 600 ευρώ ανά τ.μ.

3. Επειδή στις 30-9-2016 παρήλθε η προθεσμία των 18 μηνών από την έκδοση της με αριθ. 124/2015 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, χωρίς να συντελεστεί η απαλλοτρίωση, με την καταβολή ή παρακατάθεση της προσωρινά καθορισθείσας αποζημίωσης, υποβλήθηκαν οι προβλεπόμενες από την διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του Ν. 2882/2001, όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παράγραφο 3α του άρθρου 39 Ν. 4024/2011, από 19-12-2016 και 27-12-2016 αιτήσεις - υπεύθυνες δηλώσεις των θιγόμενων ιδιοκτητών προς το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού με τις οποίες δήλωσαν ότι επιθυμούν τη συνέχιση της διαδικασίας απαλλοτρίωσης και πέραν της λήξης του δεκαοκταμήνου. Ακολούθως εκδόθηκε η με αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ΔΠΥΑΤΠ/ΤΑΑΑΑ/Φ.211/1116/887/90/45/16-3-2017 απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, με την οποία έγινε αποδεκτή η συνέχιση της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης και πέραν της άνω προθεσμίας και σύμφωνα με τις ανωτέρω υπεύθυνες δηλώσεις των φερομένων ιδιοκτητών. Με το με αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ΔΠΥΑΤΠ/ΤΑΑΑΑ/Φ.211/114659/10860/2027/538/31-3-2017 έγγραφο της Γεν. Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού γνωστοποιήθηκε στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, ως υπόχρεο για την καταβολή της αποζημίωσης, η ανωτέρω υπουργική απόφαση διατήρησης της απαλλοτρίωσης και πέραν της παρέλευσης δεκαοκταμήνου από τη δημοσίευση της με αριθ. 124/2015 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, πλην όμως δεν ακολούθησε καταβολή ή παρακατάθεση της προσωρινά καθορισθείσας αποζημίωσης.

4. Εξάλλου, πριν από την υποβολή των ανωτέρω αιτήσεων - υπεύθυνων δηλώσεων και την έκδοση της συναφούς υπουργικής αποφάσεως για την συνέχιση της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης, οι φερόμενοι ιδιοκτήτες είχαν ασκήσει ενώπιον του Εφετείου Αθηνών την από 29-9-2015 αίτηση καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης με την οποία ζητούσαν να καθορισθεί οριστικά η τιμή μονάδος αποζημίωσης σε ποσό μεγαλύτερο από αυτό που καθόρισε προσωρινά η με αριθ. 124/2015 απόφαση του

Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και το Ελληνικό Δημόσιο και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων είχαν ασκήσει την από 9-10-2015 αίτηση καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης, με την οποία ζητούσαν να καθοριστεί η οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης σε ποσό μικρότερο. Οι αντίθετες αυτές αιτήσεις συνεκδικάσθηκαν ενώπιον του Εφετείου Αθηνών στις 23-5-2017, ήτοι μετά την υποβολή των ανωτέρω αιτήσεων - υπεύθυνων δηλώσεων και την έκδοση της συναφούς υπουργικής αποφάσεως συνέχισης της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης, εκδόθηκε, δε, η με αριθ. 3821/2017 τελεσίδικη απόφαση του Εφετείου Αθηνών (ημ. δημοσίευσης 28-7-2017), η οποία έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση των φερόμενων ιδιοκτητών απέρριψε την αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου και του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και καθόρισε την οριστική τιμή μονάδος στο ποσό των 650 ευρώ ανά τ.μ. Ήδη η ανωτέρω δικαστική απόφαση έχει καταστεί αμετάκλητη, όπως προκύπτει από το με αριθ. 144/24-2-2023 πιστοποιητικό μη άσκησης ενδίκων μέσων του Εφετείου Αθηνών.

5. Εν συνεχεία με το υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ΔΠΥΑΤΠ/ΤΑΑΑΑ/Φ.211/122980/ 9234/ 2076/ 292/ 21-3-2018 έγγραφο της Γεν. Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού διαβιβάστηκαν στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων τα δικαιολογητικά για την έγκριση δαπάνης συνολικού ποσού 6.004.925 ευρώ και την παρακατάθεσή της, ενώ από την με αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ΔΠΥΑΤΠ/ΤΑΑΑΑ/ Φ. 211/ 83249/ 6392/ 1429/ 202/ 16-3-2018 Ανάλυση Δαπάνης προκύπτει ότι η υπηρεσία έλαβε υπόψη της την τιμή που καθορίστηκε οριστικά με την με αριθ. 3821/2017 απόφαση του Εφετείου Αθηνών. Τέλος οι φερόμενοι ιδιοκτήτες άσκησαν την από 19-7-2019 αίτησή τους περί αναγνώρισης δικαιούχων, επί της οποίας δεν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση.

6. Με βάση τα προαναφερόμενα η υπηρεσία εκφράζει προβληματισμό για το εάν επιτρέπεται να παρακαταθέσει αποζημίωση ίση με την τιμή που καθορίστηκε οριστικά και αν οι ενδιαφερόμενοι δικαιούνται να επισπεύσουν εις βάρος του Δημοσίου ή του Ο.Δ.Α.Π. την εκτέλεση της αμετάκλητης πλέον με αριθ. 3821/2017 απόφασης του Εφετείου Αθηνών, ενόψει της διάταξης του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001, με την οποία ορίζεται ότι εφόσον οι

θιγόμενοι ιδιοκτήτες υποβάλλουν αίτηση – υπεύθυνη δήλωση ότι επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθρηκε αυτοδίκαια λόγω παρέλευσης της δεκαοκτάμηνης προθεσμίας από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και το αίτημα γίνει δεκτό από τον υπέρ ου η απαλλοτρίωση, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας

Νομοθετικό πλαίσιο

Στις διατάξεις των άρθρων 17, 94 και 95 του Συντάγματος ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

7. Άρθρο 17

«1. ... 2. Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρους αποζημίωση, που να ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης. Αν ζητηθεί απευθείας ο οριστικός προσδιορισμός της αποζημίωσης, λαμβάνεται υπόψη η αξία κατά το χρόνο της σχετικής συζήτησης στο δικαστήριο. Αν η συζήτηση για τον οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης διεξαχθεί μετά την παρέλευση έτους από τη συζήτηση για τον προσωρινό προσδιορισμό, τότε για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη η αξία κατά το χρόνο της συζήτησης για τον οριστικό προσδιορισμό. ... 3. ... 4. ... Η αποζημίωση που ορίστηκε καταβάλλεται υποχρεωτικά το αργότερο μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως... 5. ...».

Άρθρο 94

«1 ...2...3...4. Στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί και κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, όπως νόμος ορίζει. Στις αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνεται και η λήψη μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης με τις δικαστικές αποφάσεις. Οι δικαστικές αποφάσεις εκτελούνται αναγκαστικά και κατά του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής

αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, όπως νόμος ορίζει.».

Άρθρο 95

«1 ...2...3...4...5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης.».

8. Στο άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 3α άρθ. 39 Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226/27.10.2011) και ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ήτοι πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 74 Ν. 4530/2018 (ΦΕΚ Α 59/30.3.2018) και το άρθρο 18 του Ν. 4949/2022 (ΦΕΚ Α` 126/30.06.2022), ορίζονταν τα εξής:

«3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθηκε αυτοδίκαια λόγω παρέλευσης της ως άνω δεκαοκτάμηνης προθεσμίας, μπορούν να υποβάλλουν αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτριωτική απόφαση, μέσα σε προθεσμία ενός έτους από την παρέλευση της προθεσμίας, περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής ή οριστικής αποζημίωσης. Αν το αίτημα γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και υποχρεούται στην καταβολή της αποζημίωσης, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας.....».

9. Στο άρθρο 1 του Ν. 3068/2002 (ΦΕΚ Α`274/2002) ορίζονται τα εξής:

«Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις

ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει.».

10. Στα άρθρα 321, 322, 324 και 325 του ΚΠολΔ ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής :

Άρθρο 321

«Όσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με Ανακοπή Ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν Δεδικασμένο.».

Άρθρο 322

«1. Το Δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προσβληθεί με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Το δεδικασμένο εκτείνεται επίσης και στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά. 2...».

Άρθρο 324

«Δεδικασμένο υπάρχει μεταξύ των ίδιων προσώπων με την ίδια ιδιότητα μόνο για το δικαίωμα που κρίθηκε και εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο και την ίδια ιστορική και νομική αιτία».

Άρθρο 325

«Το Δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά 1) των διαδίκων, 2) εκείνων που έγιναν διάδοχοί τους όσο διαρκούσε η δίκη ή μετά το τέλος της, 3) ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων.

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και συνδυαστικά μεταξύ τους, ενόψει του όλου νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν από την ερωτώσα υπηρεσία και προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 4 εδάφ. δ` του Συντάγματος, σε συνδυασμό με εκείνη του άρθρου 11 παρ. 3 εδάφ. α` του ν. 2882/2001 «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων», όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο

χρόνο, ήτοι πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 74 Ν. 4530/2018 (ΦΕΚ Α' 59/30.3.2018) και το άρθρο 18 του Ν. 4949/2022 (ΦΕΚ Α' 126/30.06.2022), προκειμένου να συντελεστεί η αναγκαστική απαλλοτρίωση, κατά το άρθρο 7 του ίδιου νόμου, η αποζημίωση που ορίστηκε καταβάλλεται υποχρεωτικά το αργότερο μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας αίτησης για οριστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του δικαστηρίου, διαφορετικά η απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως και η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας αυτής βεβαιωτική πράξη για την αυτοδίκαιη άρση που επήλθε, η οποία και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όμως, στην παράγραφο 3 του πιο πάνω άρθρου 11 ν. 2882/2001 προστέθηκαν δύο εδάφια (το β' και το γ') με την παράγραφο 3α του άρθρου 39 ν. 4024/2011 (που αναφέρεται ότι «αντικατέστησε» την παράγραφο 3 του άρθρου 11) και ορίζεται πλέον (στο εδάφιο β') ότι η εν λόγω επερχόμενη, αυτοδικαίως, ανάκληση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης θεωρείται ότι δεν έγινε, όταν, μέσα σε ετήσια ανατρεπτική προθεσμία από την παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας των 18 μηνών, οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες, δηλαδή οι καθ' ων η απαλλοτρίωση, επιθυμώντας τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που άρθηκε αυτοδίκαια, υποβάλλουν αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρχή που εξέδωσε την απαλλοτριωτική απόφαση ότι επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και την καταβολή της δικαστικά καθορισμένης, προσωρινής ή οριστικής, αποζημίωσης και το αίτημά τους γίνει δεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και υποχρεούται στην καταβολή της αποζημίωσης. Στην περίπτωση αυτή, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης ή η αναζήτηση τόκων υπερημερίας.

12. Έτσι, με την επαναφορά σε ισχύ, με το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226/Τεύχος Α/27-10-2011), διάταξης παρεμφερούς του άρθρου 11 παρ. 3 ν.δ. 797/1971, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 ν. 212/1975 (ΑΕΔ 26/2010, ΣτΕ Ολομ. 922/2014), η οποία δεν είχε περιληφθεί, αρχικά, στο ν. 2882/2001, διευκολύνεται η διάσωση της απαλλοτρίωσης και η εκτέλεση έργων δημόσιας ωφέλειας, με τη συναίνεση, όμως, των θιγόμενων ιδιοκτητών, προκειμένου να μην πλήττεται το άξιο

προστασίας συμφέρον τους, οι οποίοι και μόνο έχουν το δικαίωμα να προβάλουν την αυτοδίκαιη ανάκληση της απαλλοτρίωσης με την παρέλευση των δεκαοκτώ μηνών, η οποία δεν λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο.

13. Πάντως, με το εδάφιο β` (που προστέθηκε, κατά τα προαναφερόμενα, στο άρθρο 11 παρ. 3 ν. 2882/2001) ενεργοποιείται η επιβολή περιορισμών στην περιουσία του ενδιαφερόμενου για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης ιδιοκτήτη. Συγκεκριμένα, ο νομοθέτης επεμβαίνει, αφενός μεν στο ανώτατο ύψος της ήδη καθορισμένης αποζημίωσης, αποκλείοντας στον καθ' ου τη δυνατότητα να ζητήσει τον δικαστικό επανακαθορισμό της σε μεγαλύτερο ύψος με βάση την επίκαιρη αξία του απαλλοτριωμένου ακινήτου του, αφετέρου δε, στους τόκους υπερημερίας που θα οφείλονταν σε περίπτωση έγερσης, εκ μέρους του, καταψηφιστικής αγωγής για την επιδίκαση της αποζημίωσης, με δικαιολογητικό λόγο την επιδίωξη του νομοθέτη να περιοριστεί το πρόσθετο οικονομικό κόστος, εξαιτίας της επανακήρυξης της απαλλοτρίωσης και του καθορισμού αυξημένων, λόγω του μεταγενέστερου χρόνου υπολογισμού, τιμών μονάδας, χωρίς να παραβλέπεται και η μείωση του κύρους του Δημοσίου ή άλλων δημόσιων φορέων, υπέρ των οποίων κηρύχθηκε η απαλλοτρίωση και οι οποίοι κατέλαβαν τις εκτάσεις που απαλλοτριώθηκαν δίχως να πληρώσουν την αποζημίωση, όπως αυτά διατυπώνονται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου 4024/2011, στη σελίδα 23 (Α.Π. 1630/2018, 810/2020, 205/2021).

14. Επομένως, υπό την ισχύ της νέας ρύθμισης καθίσταται σαφές ότι: α) η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως, εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης, β) η αρμόδια διοικητική αρχή (αν το ζητήσει ο θιγόμενος ιδιοκτήτης) υποχρεούται να εκδώσει, μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, πράξη με βεβαιωτικό χαρακτήρα για την αυτοδίκαιη άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία (πράξη) και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρ. 11 παρ. 3α ν. 2882/2001), γ) εφόσον οι θιγόμενοι ιδιοκτήτες επιθυμούν τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης (που κατά τα προεκτιθέμενα έχει αρθεί αυτοδικαίως), έχουν το δικαίωμα μέσα σε ένα έτος από την παρέλευση της δεκαοκτάμηνης αυτής

προθεσμίας να υποβάλουν (τυπική) αίτηση και υπεύθυνη δήλωση προς την αρμόδια διοικητική αρχή, ζητώντας τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης και την καταβολή της προσδιορισμένης αποζημίωσης, δ) το αίτημά τους δεν γίνεται πλέον, χωρίς άλλο, δεκτό, αλλά υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της διοικητικής αρχής, η οποία, σταθμίζοντας, ως υπόχρεη για την καταβολή της αποζημίωσης, τη σκοπιμότητα του έργου και γενικότερα το δημόσιο συμφέρον για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης, αποφασίζει για το ζήτημα αυτό κυριαρχικά. Η απόφαση της διοίκησης για διατήρηση της απαλλοτρίωσης, κατ' εφαρμογή της νέας διάταξης, δεν συνιστά δέσμια αρμοδιότητα αλλά ρητά αφέθηκε στη διακριτική της ευχέρεια με βάση το δημόσιο συμφέρον και τη σκοπιμότητα του έργου. Συνεπώς, σε αντίθεση με το καθεστώς που ίσχυε πριν από το άρθρο 39 παρ. 3α του ν. 4024/2011, υπό τις νέες ρυθμίσεις δεν αρκεί μόνη η υποβολή από τον θιγόμενο ιδιοκτήτη δήλωσης για τη διατήρηση της απαλλοτρίωσης που έχει αρθεί αυτοδικαίως, αλλά πρέπει επιπροσθέτως το σχετικό αίτημά του να γίνει αποδεκτό από την αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση και ε) αν το αίτημα του καθ' ου η απαλλοτρίωση γίνει δεκτό από την αρχή αυτή, δεν επιτρέπεται ο ανακαθορισμός της αποζημίωσης (αφού ισχύει η ήδη καθορισμένη) ούτε η αναζήτηση (από τον δικαιούχο της αποζημίωσης) τόκων υπερημερίας. Η υποβολή της εν λόγω δήλωσης απαιτείται για την ενημέρωση του Υπουργείου προς έκδοση της σχετικής πράξης για την άρση της απαλλοτρίωσης, η οποία έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα (Ολ.ΑΠ 7/2007).

15. Οι τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων, ανεξάρτητα αν είναι αναγνωριστικές ή καταψηφιστικές, παράγουν κατά το άρθρο 321 του Κ.Πολ.Δ. δεδικασμένο, το οποίο εκτείνεται και στο ουσιαστικό ζήτημα ορισμένης έννομης σχέσης που κρίθηκε οριστικά και η οποία προβλήθηκε με την αγωγή, καθώς και το δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε. Η έκταση του δεδικασμένου προσδιορίζεται από το περιεχόμενο του αιτήματος που απευθύνεται στο δικαστήριο και καλύπτει και τις ενστάσεις που προτάθηκαν, ως επίσης και εκείνες που μπορούσαν να προταθούν αλλά δεν προτάθηκαν, εξαιρουμένων εκείνων που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα που μπορεί να ασκηθεί με αγωγή. Το δεδικασμένο καλύπτει και τα τυχόν σφάλματα της απόφασης, εκ της οποίας παράγεται (ΑΠ 1345/2014).

16. Ως εκ τούτων, τελεσίδικη απόφαση, που εκδίδεται επί αναγνωριστικής αγωγής, τέμνει τη διαφορά, όπως και εκείνη που εκδίδεται επί καταψηφιστικής αγωγής, και παράγει, συνεπώς, δεδικασμένο μεταξύ των ίδιων διαδίκων, το οποίο δεσμεύει το δικαστήριο που θα επιληφθεί τυχόν επιγενομένως επί αντίστοιχης καταψηφιστικής αγωγής, που θα έχει όμοια πραγματική αιτία με το δικαίωμα, που ήδη κρίθηκε, κατόπιν της αναγνωριστικής αγωγής, και θα στηρίζεται στην ίδια με αυτό νομική βάση, ο δε διάδικος που πέτυχε να εκδοθεί υπέρ αυτού τελεσίδικη αναγνωριστική απόφαση δικαστηρίου κατά του Δημοσίου, μπορεί, προκειμένου να αποκτήσει και σχετικό εκτελεστό τίτλο, να ζητήσει να εκδοθεί, με βάση την εν λόγω απόφαση και το δεδικασμένο που παράγεται από αυτήν για την απαίτηση, διαταγή πληρωμής, από τον δικαστή του αρμοδίου πολιτικού δικαστηρίου.

17. Όπως γίνεται δεκτό ήδη υπό το προϊσχύσαν νομικό πλαίσιο των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων (ήτοι το ΝΔ 797/1971), η δικαστική απόφαση καθορισμού της αποζημίωσης (προσωρινής ή οριστικής) δεν έχει χαρακτήρα καταψηφιστικό, αλλά αναγνωριστικό (αναγνωρίζει την αξία του απαλλοτριούμενου ακινήτου κατά τον κρίσιμο χρόνο) και επομένως η σχετική απόφαση εξ ορισμού δεν είναι εξοπλισμένη με εκτελεστότητα (βλέπ. Κ. Χορομίδη: Αναγκαστικές Απαλλοτριώσεις, έκδ. 2000, σελ. 432, Μ. Γεωργιάδου: Αναγκαστική Απαλλοτρίωση έκδ. 2014, σελ. 122, ΚεραμεύςΚονδύλης-Νίκας : Ερμηνεία ΚΠολΔ, έκδ. 2000, τ. II, σελ. 1701). Τούτο άλλωστε προκύπτει εμμέσως, από τη διάταξη του τέταρτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 2882/2001 (κατά το οποίο «*Η απόφαση του μονομελούς εφετείου, με την οποία καθορίζεται η προσωρινή τιμή μονάδας, αποτελεί ως προς τη δικαστική δαπάνη εκτελεστό τίτλο σε βάρος του υπόχρεου προς αποζημίωση, εάν και οι δύο διάδικοι αποδέχθηκαν την απόφαση αυτή ή πέρασε άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 2 του άρθρου 20*»), αλλά βεβαίως και από την πάγια νομολογία, κατά την οποία αν η καθορισθείσα αποζημίωση δεν καταβάλλεται από τον υπόχρεο προς καταβολή της, ο ιδιοκτήτης δεν μπορεί μεν να την απαιτήσει άμεσα, με αναγκαστική εκτέλεση της σχετικής απόφασης καθορισμού, μπορεί όμως να ασκήσει, βάσει του δεδικασμένου της, είτε αγωγή καταψηφιστική κατά του υπόχρεου προς πληρωμή, είτε και αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής, μετά

από την αναγνώρισή του ως δικαιούχου της αποζημίωσης (πρβλ. ΑΠ Ολομ 12/2018, ΑΠ 414/2020) (ΓνΝΣΚ 98/2022).

18. Ειδικότερα, όπως έχει κριθεί νομολογιακά (ΑΠ 1257/2019, 1977/2014, ΑΠ 1037/2009, ΑΠ 156/2005, ΑΠ 1476/2003), από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 17 παρ. 4 του Συντάγματος και των άρθρων 7, 9 παρ. 4, 10 παρ. 1, 2, 18, και 26 παρ. 1, 2, 11 εδ. τελευταίο, 12 του ν. 2882/2001 προκύπτει, ότι με την κήρυξη της απαλλοτρίωσης γεννάται απευθείας απ' το νόμο (ex lege) η ενοχή (άρθρο 287 ΑΚ) από την απαλλοτρίωση, μεταξύ του υπέρ ου η απαλλοτρίωση και του καθ' ου, δυνάμει της οποίας ο καθ' ου δανειστής δικαιούται να απαιτήσει από τον οφειλέτη – υπέρ ου η απαλλοτρίωση την καταβολή της πλήρους αποζημίωσής του. Έτσι, όποιος αναγνωρίσθηκε δικαιούχος της αποζημίωσης που καθορίστηκε τελεσίδικα για την αναγκαστική απαλλοτρίωση του ακινήτου του, μπορεί με καταψηφιστική αγωγή να ζητήσει από τον υπόχρεο την καταβολή της. Η απαίτηση του ιδιοκτήτη του απαλλοτριωθέντος ακινήτου είναι γεννημένη και απαιτητή αμέσως από τη δημοσίευση της τελεσίδικης περί καθορισμού της αποζημίωσης δικαστικής απόφασης (ΑΠ 1257/2019).

19. Επομένως, ναι μεν η απόφαση καθορισμού της οριστικής αποζημίωσης, δεν είναι εκτελεστή (αφού έτσι κι αλλιώς έχει χαρακτήρα αναγνωριστικό), πλην δεν κωλύεται ο δικαιούχος της αποζημίωσης να επιδιώξει, βάσει του δεδικασμένου της, την έκδοση καταψηφιστικής δικαστικής απόφασης ή διαταγής πληρωμής κατά του υπόχρεου σε καταβολή της αποζημίωσης, για την επιδίκαση της αποζημίωσης από την παραπάνω αιτία και μάλιστα χωρίς να ερευνάται η δυνατότητα ολοκλήρωσης του έργου, το οποίο αφορά η απαλλοτρίωση καθώς και η υπαιτιότητα του υπόχρεου προς καταβολή (ΑΠ 782/2022, 423/2021, 810/2020, ΟΛΑΠ 12/2018).

20. Περαιτέρω, σε εκτέλεση των άρθρων 94 παρ. 4 και 95 παρ. 5 του Συντάγματος θεσπίστηκε ο ν. 3068/2002, στον οποίο διακρίνεται η κατ' άρθρο 95 παρ. 5 γενική και προέχουσα, από άποψη αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, υποχρέωση της Διοίκησης να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις με παράλληλη ρύθμιση και των από τη μη συμμόρφωση επαγομένων εννόμων συνεπειών. Κατά τις ανωτέρω διατάξεις η Διοίκηση έχει υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις δικαστικές αποφάσεις τόσο τις καταψηφιστικές όσο και τις αναγνωριστικές, οι οποίες δεν έχουν

επικουρικό χαρακτήρα έναντι των καταψηφιστικών, αλλά, εφόσον είναι τελεσίδικες ή ανέκκλητες, τέμνουν και αυτές τη διαφορά με δύναμη δεδικασμένου (ΝΣΚ Ολομ 157/2014, ΝΣΚ 95/2020).

21. Στην υπόθεση που αφορά το ερώτημα, δεν τέθηκε υπόψη του Εφετείου Αθηνών, που δίκασε επί των αντίθετων αιτήσεων καθορισμού οριστικής τιμής μονάδος αποζημίωσης αφενός του Δημοσίου και του Τ.Α.Π.Α. και αφετέρου των καθ' ων η απαλλοτρίωση φερόμενων ιδιοκτητών, από κανένα των διαδίκων, το γεγονός της υποβολής των αιτήσεων - υπεύθυνων δηλώσεων των φερόμενων ιδιοκτητών και της έκδοσης της με αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΥ/ΔΠΥΑΤΠ/ΤΑΑΑΑ/Φ.211/1116/887/90/45/16-3-2017 απόφασης της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού περί συνέχισης της διαδικασίας της απαλλοτρίωσης, ούτε προβλήθηκε ένσταση απαραδέκτου των αιτήσεων αυτών, προβάλλοντας ότι αποτελούν απαγορευμένο ανακαθορισμό της αποζημίωσης, κατ' άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001. Ακολούθως, εκδόθηκε η με αριθμ. 3821/2017 ήδη αμετάκλητη απόφαση του Εφετείου Αθηνών που έκρινε αμφοτέρως τις αιτήσεις παραδεκτές, προχώρησε στην εξέταση της ουσίας της υπόθεσης και καθόρισε την οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης. Η απόφαση αυτή, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, δεν είναι εξοπλισμένη με εκτελεστότητα (ως αναγνωριστική), αλλά δημιουργεί δεδικασμένο μεταξύ των διαδίκων και δεσμεύει αυτούς ως προς το ύψος της οριστικά καθορισθείσας αποζημίωσης. Επομένως, παρέλκει, εν προκειμένω, η εξέταση του ζητήματος εάν η απαγόρευση ανακαθορισμού της αποζημίωσης που ορίζεται στην παρ. 3α του άρθρου 39 του ν. 4024/2011 καταλαμβάνει και τον καθορισμό οριστικής τιμής μονάδας, και, ειδικότερα, αν η αίτηση καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας που ασκήθηκε από το Δημόσιο και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και η αντίθετη αίτηση των θιγόμενων ιδιοκτητών, επί των οποίων, συνεκδικαζομένων, εκδόθηκε η με αριθ. 3821/2017 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, συνιστούν περίπτωση απαγορευμένου ανακαθορισμού, κατ' άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001.

22. Ενόψει των ανωτέρω, ως προς το εξεταζόμενο ερώτημα διατυπώθηκαν οι ακόλουθες γνώμες:

A. Κατά τη γνώμη που πλειοψήφησε με την οποία τάχθηκαν η Πρόεδρος του Τμήματος Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ. και οι Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Χρήστος Μητκίδης, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου,

Ευστράτιος Ηλιαδέλης και Ξανθή Μπασάκου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους (ψήφοι επτά -7), με την οποία συντάχθηκε και η Εισηγήτρια, λαμβανομένων υπόψη όσων προαναφέρθηκαν, γίνονται δεκτά τα εξής: Στην εξεταζόμενη περίπτωση, η με αριθ. 3821/2017 τελεσίδικη και αμετάκλητη απόφαση του Εφετείου Αθηνών, ως αναγνωριστική, δεν είναι εξοπλισμένη με εκτελεστικότητα κατά το κεφάλαιο αυτής που αφορά τον καθορισμό της οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης (αποτελεί εκτελεστό τίτλο σε βάρος του υπόχρεου προς αποζημίωση μόνο ως προς το κεφάλαιο της δικαστικής δαπάνης), πλην όμως, παράγει δεδικασμένο μεταξύ των διαδίκων το οποίο δεσμεύει αυτούς ως προς το κριθέν με αυτή ζήτημα του ύψους της καθορισθείσας οριστικά αποζημίωσης. Ακολούθως, ανεξαρτήτως αν οι αντίθετες αιτήσεις καθορισμού οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης του Δημοσίου και του Τ.Α.Π.Α και των θιγόμενων ιδιοκτητών αποτελούσαν ή όχι μη επιτρεπτό ανακαθορισμό της αποζημίωσης, κατά την έννοια του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2882/2001, δημιουργείται υποχρέωση συμμόρφωσης προς την εκδοθείσα επ' αυτών απόφαση του Εφετείου Αθηνών εκ μέρους της Διοίκησης, η οποία οφείλει να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες υλοποίησης της απόφασης. Επομένως, είναι επιτρεπτή η παρακατάθεση από τον Ο.Δ.Α.Π., ως υπόχρεο προς αποζημίωση, του ποσού που αντιστοιχεί στην τιμή που καθορίστηκε οριστικά με την ανωτέρω δικαστική απόφαση. Περαιτέρω, οι φερόμενοι ιδιοκτήτες δεν δύνανται μεν να απαιτήσουν άμεσα την καταβολή της οριστικά καθορισθείσας αποζημίωσης, με αναγκαστική εκτέλεση της ανωτέρω απόφασης, λόγω του αναγνωριστικού της χαρακτήρα, δύνανται όμως, εφόσον αναγνωρισθούν δικαιούχοι της καθορισθείσας με αυτήν αποζημίωσης, να ασκήσουν, βάσει του δεδικασμένου της, κατά του Ο.Δ.Α.Π., είτε αγωγή καταψηφιστική είτε να επιδιώξουν την έκδοση διαταγής πληρωμής, για την επιδίκαση του συνολικού ποσού της οριστικά καθορισθείσας αποζημίωσης.

Β. Κατά την γνώμη που μειοψήφησε, η οποία διατυπώθηκε από τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους Βασίλειο Καραγεώργο, από τις διατάξεις των άρθρων 17 του Συντάγματος και 7-13 του ν. 2882/2001, ιδιαίτερα δε αυτές που ρυθμίζουν τα της άρσης και ανάκλησης της απαλλοτρίωσης, προκύπτει ότι οι δικαστικές αποφάσεις με τις οποίες προσδιορίζεται η απαλλοτριωτική αποζημίωση δεν παρέχουν δικαίωμα αναγκαστικής είσπραξης της αποζημίωσης από τους δικαιούχους σε βάρος του υπόχρεου. Από τις ίδιες

διατάξεις προκύπτει επίσης ότι οι έννομες συνέπειες των περί καθορισμού της αποζημίωσης δικαστικών αποφάσεων στο θέμα της συντέλεσης της απαλλοτρίωσης ορίζονται από το νόμο και επέρχονται με ενέργειες της Διοίκησης που προϋποθέτουν τον καθορισμό της αποζημίωσης πλην, όμως, δεν αποτελούν ενέργειες συμμόρφωσης προς την δικαστική περί καθορισμού της αποζημίωσης απόφαση. Συνεπώς, οι συνέπειες του ανακαθορισμού, με δικαστική απόφαση, της απαλλοτριωτικής αποζημίωσης στο θέμα της συντέλεσης της απαλλοτρίωσης δεν συνιστούν ενέργειες εκτέλεσης της απόφασης ή συμμόρφωσης προς αυτήν αλλά εμπίπτουν στην κυριαρχική αρμοδιότητα της Διοίκησης. Εν προκειμένω, με την 3821/2017 απόφαση του Εφετείου Αθηνών ανακαθορίστηκε, κατά την έννοια της παραγράφου 3 του ν. 2882/2001, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, η εν λόγω αποζημίωση, μη επιτρεπτά. Τούτο διότι: α) πριν τις 23-5-2017, οπότε συζητήθηκε στο Εφετείο η αίτηση καθορισμού της οριστικής αποζημίωσης, είχαν ήδη υποβληθεί και γίνει δεκτές οι αιτήσεις των φερομένων ιδιοκτητών περί διατήρησης της απαλλοτρίωσης και καταβολής της δικαστικά καθορισμένης προσωρινής αποζημίωσης και β) η αίτηση για τον οριστικό προσδιορισμό, συζητηθείσα μετά την παρέλευση έτους από τη συζήτηση της αίτησης για τον προσωρινό προσδιορισμό, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 17 του Συντάγματος, είχε ως αποτέλεσμα τον ανακαθορισμό μεγαλύτερης τιμής των απαλλοτριουμένων με κρίσιμο χρόνο μεταγενέστερο του χρόνου προσδιορισμού της προσωρινής τιμής, βάσει της οποίας υποβλήθηκαν και έγιναν δεκτές οι ανωτέρω αιτήσεις. Κατόπιν τούτων, κατά τη γνώμη αυτή, στο τιθέμενο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι για την συντέλεση της απαλλοτρίωσης δεν πρέπει να παρακατατεθεί η ανακαθορισθείσα αλλά η προσωρινή αποζημίωση και ότι σε περίπτωση που δεν καταβληθεί η ανακαθορισθείσα, οι ενδιαφερόμενοι, δεν δύνανται να επισπεύσουν την εκτέλεση της υπ' αρ. 3821/2017 απόφασης του Εφετείου Αθηνών για την είσπραξη της ανακαθορισθείσης αποζημίωσης.

Απάντηση

Με βάση όσα προεκτέθηκαν, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε' Τμήμα) γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία, ως εξής:

A) Αναφορικά με το πρώτο υποερώτημα είναι επιτρεπτή η παρακατάθεση από τον Ο.Δ.Α.Π., ως υπόχρεο προς αποζημίωση, του ποσού που αντιστοιχεί στην τιμή μονάδας αποζημίωσης που καθορίστηκε οριστικά με την με αριθ. 3821/2017 αμετάκλητη απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

B) Αναφορικά με το δεύτερο υποερώτημα, η με αριθ. 3821/2017 αμετάκλητη απόφαση του Εφετείου Αθηνών είναι αναγνωριστική και, ως εκ τούτου δεν είναι εξοπλισμένη με εκτελεστικότητα, κατά το κεφάλαιο αυτής που αφορά τον καθορισμό της οριστικής τιμής μονάδας αποζημίωσης. Δύνανται όμως οι φερόμενοι ιδιοκτήτες, εφόσον αναγνωρισθούν δικαιούχοι της καθορισθείσας αποζημίωσης, να ασκήσουν, βάσει του δεδικασμένου της, κατά του Ο.Δ.Α.Π., είτε αγωγή καταψηφιστική είτε αίτηση έκδοσης διαταγής πληρωμής, για την επιδίκαση του συνολικού ποσού της οριστικά καθορισθείσας αποζημίωσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 25-4-2023

**Η Πρόεδρος
Νίκη Μαριόλη
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.**

**Η Εισηγήτρια
Ελένη Περούλη
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.**